

NIETECHNICZNE STRESZCZENIE DOŚWIADCZENIA

1. Tytuł projektu: Ocena aktywności związków regulujących poziom tlenu azotu w testach służących do oceny zdolności poznawczych u zwierząt

2. Czas trwania projektu: 45 miesięcy

3. Słowa kluczowe (maksymalnie 5 słów): labirynt Y, test rozpoznawania nowego obiektu, test labiryntu wodnego Morrisa, tlenek azotu, zaburzenia poznawcze

4. Cel projektu (art. 3 ustawy) (wpisać odpowiednią kategorię z poniższych): A

A. Badania podstawowe

B. Badania translacyjne lub stosowane

C. Badania mające na celu zachowanie gatunku

D. Badania z zakresu medycyny sądowej

E. Badania zapewniające poprawę dobrostanu zwierząt lub warunków chowu lub hodowli zwierząt gospodarskich

F. Badania w celu opracowania i produkcji produktów leczniczych, środków spożywczych, pasz lub innych substancji lub produktów, lub badań ich jakości, skuteczności lub bezpieczeństwa stosowania

G. Badania w celu ochrony środowiska naturalnego

H. Badania w celu kształcenia na poziomie szkolnictwa wyższego lub szkolenia w celu nabycia lub doskonalenia kompetencji zawodowych

5. OPIS PLANOWANEGO DOŚWIADCZENIA

Należy określić cel naukowy lub edukacyjny doświadczenia, w tym przewidywane szkody, jakie może ono spowodować u wykorzystywanych zwierząt, i korzyści, jakie przyniesie ono dla rozwoju nauki i dydaktyki. Maksymalnie 250 słów, tekst musi być zrozumiały dla niespecjalisty.

Objawy poznawcze (takie jak zaburzenia pamięci i uwagi) w pozostają jedną z grup zaburzeń opornych na leczenie. Zaburzenia pamięci utrzymują się przez całe życie chorego i utrudniają codzienne funkcjonowanie chorych, dlatego też poszukiwane są związki o charakterze prokognitywnym. Ostatnie dane wskazują, że szlaki zależne od tlenu azotu pełnią istotną rolę w procesach uczenia się i pamięci. Do tej pory nie sprawdzono jednak dokładnej roli związków aktywujących tlenek azotu w takich chorobach jak schizofrenia i choroba Alzheimera, w przebiegu których występują zaburzenia pamięci.

W niniejszym wniosku planuje się sprawdzić czy związki modulujące szlaki tlenu azotu wpływają na zaburzenia pamięci w zwierzęcych modelach schizofrenii i choroby Alzheimera. Wykonane zostaną

rutynowo stosowane testy służące do oceny pamięci oraz wpływu leków na pamięć, które charakteryzują się wysoką trafnością fasadową i prognostyczną, dzięki czemu uzyskane wyniki będą rzetelne i wiarygodne. Sprawdzona zostanie aktywność szybko i wolnodziałających donorów tlenu azotu, jak również inhibitora syntazy tego związku.

6. LICZBA ORAZ GATUNKI ZWIERZĄT PLANOWANYCH DO WYKORZYSTANIA W DOŚWIADCZENIU

mysz domowa, 900 osobników

7. OPIS UWZGLĘDNIENIA ZASAD ZASTĄPIENIA, OGRANICZENIA I UDOSKONALENIA¹

Podczas przygotowania projektu badawczego sprawdzono dotychczasową wiedzę w zakresie objętym niniejszym wnioskiem. Na podstawie przeglądu literatury można stwierdzić, że wybrane testy są szeroko stosowane do określania zaburzeń pamięci i uczenia się w zwierzęcych modelach schizofrenii lub chorobie Alzheimer. Jednocześnie niewiele wiadomo na temat roli związków regulujących aktywność tlenu azotu w zaburzeniach poznawczych, pomimo tego iż wiadomo, że szlaki zależne od tlenu azotu pełnią istotną rolę w procesach uczenia się i pamięci.

Zasada Zastąpienia

Na dzień dzisiejszy, niezastąpiona jest rola zwierząt w badaniach dotyczących wpływu związków na zachowanie – pamięć i uczenie się, gdyż badane procesy zachodzą w wysoko zorganizowanym układzie nerwowym. Myszy są gatunkiem, który dobrze się sprawdza w badaniach przedklinicznych, są gatunkiem szeroko stosowanym, a wyniki uzyskane z ich udziałem są porównywalne pomiędzy laboratoriami na całym świecie. Obecnie, poszukując mechanizmów odpowiedzialnych za rozwój chorób ośrodkowego układu nerwowego oraz poszukując nowych leków dla ludzi, nie ma możliwości zastąpienia zwierząt w celu uzyskania podobnych wyników.

Zasada Ograniczenia

¹ Przy wypełnianiu wzorować się na instrukcji wypełniania wniosku W1 punkt. 8

Liczba zwierząt biorących udział w eksperymencie jest ograniczona do minimum pozwalającego na uzyskanie statystycznie rzetelnych danych. Liczebności te są poparte dotychczasowymi badaniami i piśmiennictwem. Liczba zwierząt kontrolnych oraz otrzymujących związek narzędziowy została ograniczona niezbędnego minimum gwarantującego uzyskanie rzetelnych wyników.

Zasada Udoskonalenia

Na podstawie przeglądu literaturowego można stwierdzić, że wybrane przez nas testy są powszechnie stosowane w kontekście badania procesów uczenia się i pamięci. Dzięki wykorzystaniu substancji narzędziowych można również za pomocą tych testów modelować zaburzenia kognitywne występujące w przebiegu różnych chorób ośrodkowego układu nerwowego, jak np. zaburzenia poznawcze. Testy te charakteryzuje wysoka trafność fasadowa i teoretyczna dzięki czemu uzyskane wyniki są bardziej wartościowe. Jednocześnie testy oparte są na naturalnych zachowaniach zwierząt, nie powodują bólu czy reakcji lękowych. Zwierzęta biorące udział w eksperymencie będą utrzymywane w odpowiednich dla ich gatunku środowisku, a zaplanowane czynności ograniczają stres zwierząt do minimum. Po eksperymentach tkanki zwierząt (mózg, krew) zostaną pobrane do badań western blot, RT-PCR, farmakokinetyka.

8. Projekt jest objęty oceną retrospektywną²

- ☐ TAK - na podstawie art. 53 ust. 1 ustawy
- ☐ TAK - na podstawie art. 53 ust. 3 ustawy
- ☒ NIE

---

² Wypełnia właściwa lokalna komisja etyczna ds. doświadczeń na zwierzętach. Należy zaznaczyć właściwe pole.